

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Комплексний консультаційний проєкт

**Методичні рекомендації до виконання
для студентів спеціальності 051 "Економіка"
освітньо-професійної програми
"Міжнародна економіка"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2021**

УДК 378.147:339.9(07.34)

К63

Укладачі: С. В. Бестужева
Н. В. Проскурніна
В. О. Козуб

Затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.

Протокол № 1 від 28.08.2020 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Комплексний консультаційний проєкт [Електронний ресурс] :
К63 методичні рекомендації до виконання для студентів спеціальності 051 "Економіка" освітньо-професійної програми "Міжнародна економіка" першого (бакалаврського) рівня / уклад. С. В. Бестужева, Н. В. Проскурніна, В. О. Козуб. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 35 с.

Викладено тематику, методику написання й основні вимоги до оформлення, послідовність рецензування та захисту, критерії оцінювання знань студента під час виконання та захисту комплексного консультаційного проєкту.

Рекомендовано для студентів спеціальності 051 "Економіка" ОПП "Міжнародна економіка" першого (бакалаврського) рівня і викладачів, що є керівниками комплексних консультаційних проєктів за вказаною освітньою програмою.

УДК 378.147:339.9(07.34)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2021

Вступ

Світова економічна сфера в умовах посилення глобалізаційних процесів характеризується інтенсифікацією взаємодії суб'єктів господарювання на різних рівнях. У свою чергу, це обумовлює необхідність та доцільність комплексного дослідження особливостей організації міжнародної економічної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання.

Завершальним етапом підготовки студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми "Міжнародна економіка" є написання комплексного консультативного проєкту.

Комплексний консультативний проєкт – це дослідження науково-практичного спрямування за обраною темою, що самостійно виконане студентом для підтвердження сформованості його знань, вмінь та навичок у сфері міжнародного економічного співробітництва та його регулятивного забезпечення.

Метою комплексного консультативного проєкту є закріплення студентом теоретичних знань про об'єктивні закономірності, реальні процеси та специфічні особливості міжнародної економічної діяльності суб'єктів господарювання та оволодіння навичками аналізу, оцінювання її ефективності та обґрунтування напрямів подальшого розвитку або вдосконалення.

У результаті написання комплексного консультативного проєкту студент повинен підтвердити набуті в процесі навчання компетентності, а саме:

вміння володіти категоріальним апаратом міжнародної економічної діяльності;

вміння визначати рівень значущості змін у світовій економіці та прогнозувати їхні наслідки для її подальшого розвитку;

вміння аналізувати міжнародну економічну у діяльність суб'єкта господарювання та оцінювати її ефективність;

вміння обґрунтовувати вибір напрямів та розробляти заходи з подальшого розвитку або вдосконалення міжнародної економічної взаємодії суб'єкта господарювання.

Методичні рекомендації до виконання комплексного консультативного проєкту

Для успішного виконання комплексного консультативного проєкту студент має чітко дотримуватися таких рекомендацій.

Комплексний консультативний проєкт виконується у такій послідовності:

вибір теми комплексного консультативного проєкту;

вивчення літератури за темою;

складання плану роботи;

написання та оформлення роботи;

подання комплексного консультативного проєкту керівнику для рецензування;

захист комплексного консультативного проєкту.

Виконання комплексного консультативного проєкту розпочинають з вибору студентом теми відповідно до переліку тем, затвердженого кафедрою міжнародної економіки і менеджменту та погодження її з керівником комплексного консультативного проєкту (табл. 1).

Таблиця 1

Теми комплексного консультативного проєкту

№ з/п	Тема
1	2
1	Особливості сучасної міжнародної економічної стратегії України
2	Напрями підвищення міжнародної конкурентоспроможності України в контексті глобалізації
3	Інституційне забезпечення підвищення міжнародної конкурентоспроможності України.
4	Формування ефективної національної гео економічної моделі розвитку в контексті глобалізації
5	Сучасний розвиток зовнішньоторговельної сфери України: галузеві та територіальні пріоритети
6	Особливості розвитку експортного потенціалу України
7	Особливості формування та реалізації експортної політики України
8	Особливості формування та реалізації імпортової політики України

1	2
9	Особливості формування та реалізації міжнародної міграційної політики України
10	Розвиток міжнародного науково-технічного співробітництва України: проблеми та перспективи
11	Співробітництво України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями: проблеми та перспективи
12	Сучасна митна політика України в контексті її участі у СОТ та розвитку євроінтеграції
13	Сучасний розвиток системи нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі України в контексті її участі в СОТ та розвитку євроінтеграції
14	Євроінтеграція як ключовий вектор розвитку міжнародного економічного співробітництва України
15	Сучасний розвиток транскордонного співробітництва України
16	Розвиток інвестиційного співробітництва України з країнами Європейського Союзу
17	Проблема зовнішньої заборгованості України та шляхи її вирішення
18	Валютна політика України: стан та перспективи розвитку
19	Сучасна антидемпінгова політика України: стан і перспективи розвитку
20	Сучасна міжнародна економічна стратегія України в контексті поглиблення євроінтеграції
21	Формування міжнародної конкурентної стратегії підприємства
22	Стратегічне управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства
23	Організація розрахунків підприємства з іноземними контрагентами
24	Планування експортної діяльності підприємства
25	Оцінювання міжнародної інвестиційної привабливості підприємства
26	Планування імпорتنної діяльності підприємства
27	Управління валютно-конверсійними ризиками підприємства
28	Формування системи управління трудовими ресурсами підприємства у сфері міжнародного бізнесу
29	Управління міжнародною маркетинговою діяльністю підприємства
30	Організація торговельно-посередницьких операцій у зовнішньоекономічній діяльності підприємства
31	Стимулювання експорту як складова системи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства
32	Управління збутом у зовнішньоекономічній діяльності підприємства
33	Транспортне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства
34	Управління розвитком експортного потенціалу підприємства
35	Формування комунікативної політики в міжнародній економічній діяльності підприємства
36	Формування міжнародного інвестиційного портфеля підприємства
37	Розвиток експортного потенціалу країни на основі стратегії кластеризації

1	2
38	Формування стратегії експортноорієнтованого розвитку підприємства
39	Формування ефективної міжнародної інвестиційної стратегії України
40	Формування маркетингової стратегії підприємства на зовнішніх ринках
41	Обґрунтування мотивації та стратегії прямого інвестування у міжнародному конкурентному середовищі
42	Формування цінової політики підприємства на міжнародному ринку
43	Формування зовнішньоекономічної стратегії підприємства
44	Розвиток стратегії брендингу у зовнішньоекономічній діяльності підприємства
45	Удосконалення управління персоналом суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності
46	Організація зовнішньоекономічних операцій з давальницькою сировиною
47	Державно-корпоративний механізм підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства
48	Підвищення ефективності торгівельно-посередницьких операцій підприємства на зовнішніх ринках
49	Мотиваційний механізм розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства
50	Методичні засади оцінювання міжнародної конкурентоспроможності підприємства
51	Обґрунтування сучасних технологій міжнародного рекламного бізнесу
52	Управління валютними ризиками у міжнародному бізнесі
53	Управління контрактною діяльністю підприємства у міжнародному бізнесі
54	Діяльність товарних бірж в інфраструктурі глобальних ринків
55	Розроблення та реалізація ефективної валютної політики підприємства
56	Формування товарної політики підприємства на міжнародному ринку
57	Організація міжнародної виставкової діяльності підприємства
58	Лізингові операції у зовнішньоекономічних зв'язках підприємства
59	Розвиток ринку послуг в Україні: проблеми та перспективи
60	Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності підприємства
61	Стратегія енергозбереження у зовнішньоекономічній діяльності підприємства
62	Організація зовнішньоекономічної діяльності підприємства на основі логістичного підходу
63	Оптимізація витрат підприємства у зовнішньоекономічній діяльності
64	Управління прибутком у зовнішньоекономічній діяльності підприємства
65	Аналіз розвитку міжнародного страхового бізнесу в Україні
66	Діагностика конкурентних позицій підприємства на міжнародних ринках
67	Організація маркетингових досліджень для розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства
68	Формування інтегрованого комплексу міжнародних маркетингових комунікацій підприємства

1	2
69	Управління міжнародними розрахунками у зовнішньоекономічній діяльності підприємства
70	Управління інноваційним потенціалом підприємства у сфері міжнародного бізнесу
71	Розвиток аутсорсингу у зовнішньоекономічній діяльності підприємства
72	Розроблення заходів з мінімізації валютних ризиків підприємства
73	Удосконалення логістичної системи експортоорієнтованого підприємства
74	Методичне забезпечення діагностики експортного потенціалу підприємства
75	Формування системи контролінгу зовнішньоекономічної діяльності підприємства
76	Управління якістю експортної продукції підприємства
77	Методичне забезпечення позиціонування підприємства на зовнішньому ринку
78	Методи дослідження ринків збуту експортної продукції підприємства
79	Організація франчайзингових операцій у міжнародній економічній діяльності підприємства
80	Розроблення стратегії залучення іноземних інвестицій у діяльність підприємства
81	Логістичне забезпечення розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства
82	Роль торгово-промислових палат у розвитку міжнародного бізнесу
83	Розроблення організаційно-економічного механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства
84	Удосконалення митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства
85	Перспективи розвитку міжнародної торгівлі України з країнами Європейського Союзу
86	Формування збалансованої системи показників зовнішньоекономічної діяльності підприємства
87	Формування корпоративної культури підприємства у сфері міжнародного бізнесу
88	Формування регіональної стратегії розвитку зовнішньоекономічних зв'язків
89	Інформаційно-аналітичне забезпечення міжнародної діяльності підприємства
90	Крос-культурні особливості переговорного процесу у сфері ЗЕД
91	Моніторинг міжнародної фінансової діяльності банківської установи
92	Розвиток інтернет-торгівлі на міжнародному ринку
93	Роль зовнішньоекономічного фактора в розвитку різних галузей економіки (на прикладі)
94	Діяльність іноземних банків в Україні
95	Валютно-фінансова діяльність банківської установи
96	Напрями розвитку міжнародних економічних взаємовідносин України зі стратегічними партнерами (на конкретному прикладі)

1	2
97	Фінансовий механізм стимулювання експортної діяльності підприємства
98	Роль інституційних посередників у розвитку міжнародної торгівлі
99	Тенденції розвитку біржової діяльності на ринку сільськогосподарської продукції України
100	Розвиток ринку цінних паперів України в умовах глобалізації

Подана тематика комплексних консультаційних проєктів є типовою. Студент може обрати тему, яка не зазначена в цій тематиці, але обов'язково погодити її з керівником комплексного консультаційного проєкту.

Складання змісту (плану) комплексного консультаційного проєкту, опрацювання відібраних матеріалів і написання роботи є одним з найважливіших етапів у здійсненні дослідження. Зміст (план) комплексного консультаційного проєкту складається студентом самостійно й потім погоджується з науковим керівником. Протягом підготовки комплексного консультаційного проєкту зміст може конкретизуватися відповідно до відібраних фактів. Опрацювання відібраних матеріалів допоможе критично оцінити рівень вивченості обраної проблематики, визначити пріоритетний напрям у власному дослідженні й прогнозувати подальший її розвиток.

Виконання комплексного консультаційного проєкту необхідно розпочинати з вивчення робіт вітчизняних та зарубіжних авторів із проблем розвитку світової економіки і міжнародної економічної діяльності суб'єктів господарювання. Результати вивчення літературних джерел доцільно подавати у формі аналізу та узагальнення дискусійних питань з досліджуваної проблеми.

Структура і зміст комплексного консультаційного проєкту

Структура комплексного консультаційного проєкту така:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- теоретична частина;

аналітична частина;
дослідницька частина;
висновки;
перелік використаних джерел;
додатки.

Титульний аркуш комплексного консультаційного проєкту має містити дані про: університет; кафедру; тему комплексного консультаційного проєкту; прізвище й ініціали студента, курс, номер академічної групи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали керівника комплексного консультаційного проєкту; дату подання на перевірку (день, місяць, рік); вчений ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали членів комісії з захисту комплексного консультаційного проєкту; оцінку за захист комплексного консультаційного проєкту; дату захисту комплексного консультаційного проєкту.

Форму титульного аркуша наведено в додатку А.

Зміст є основою комплексного консультаційного проєкту і складається студентом самостійно, але обов'язково погоджується з керівником роботи. Зміст має відтворювати назви розділів, параграфів тощо, які розкривають тему комплексного консультаційного проєкту, із зазначенням номерів сторінок, на яких вони розміщені.

Вступ. У вступі студент розкриває актуальність і стан розроблення наукової проблеми, підстави та вихідні дані для розроблення теми комплексного консультаційного проєкту, дає обґрунтування необхідності проведення дослідження, визначає об'єкт, предмет, мету та завдання, методи дослідження.

Актуальність теми комплексного консультаційного проєкту розглядається в контексті її доцільності для розвитку світової економіки, яку обґрунтовують завдяки критичному аналізу й порівнянню з уже відомими вирішеннями проблеми. Висвітлення актуальності не має бути багатослівним, кількома реченнями слід висловити головне – сутність проблеми або завдання. Також в актуальності теми необхідно висвітлити результати огляду останніх наукових і методичних публікацій з цієї проблеми, який має продемонструвати ступінь дослідження теми, що потребує подальшого вирішення.

Огляд літератури має продемонструвати вміння студента працювати зі спеціальною літературою, систематизувати джерела, критично

їх розглядати, виокремлювати суттєве, оцінювати зроблене раніше іншими дослідниками, визначати головне в сучасному стані вивчення теми.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, яке породжує проблему та обрано для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта й відповідає, головним чином, на питання: яким чином вивчається процес або явище.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне й часткове. В об'єкті виокремлюють ту його частину, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага виконавця, оскільки предмет дослідження визначає тему комплексного консультативного проєкту, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

Мета дослідження, а також зазначення конкретних завдань, які будуть вирішуватися відповідно до визначеної мети, є наступною логічною складовою частиною вступу.

Завдання перераховують у вигляді перерахування: вивчити..., дослідити..., проаналізувати..., охарактеризувати..., встановити..., виявити..., визначити... та ін. Завдання мають відображати зміст розділів або підрозділів курсової роботи.

Методи дослідження. В комплексному консультативному проєкті слід перерахувати методи, які використовувалися для досягнення поставленої мети. Методи розподіляються на загальнонаукові й спеціальні. Загальнонауковими методами є аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, дедукції й індукції, системний аналіз тощо. До спеціальних методів належать: соціологічний метод – анкетування, економіко-математичні методи тощо.

Наукове й практичне значення отриманих результатів. У комплексному консультативному проєкті подають відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їхнього використання. Обсяг вступу має становити 1 – 2 сторінки.

Основна частина складається з трьох розділів.

У теоретичній частині необхідно розкрити теоретичні аспекти досліджуваної проблеми. До того ж особливе значення має аналіз наявних підходів щодо дослідження цієї проблеми українськими та закордонними вченими, ступінь і повнота її розкриття на сьогодні, а також аргументовані висновки автора. Обсяг теоретичної частини має становити 25 – 30 сторінок.

Аналітична частина містить аналіз фінансово-господарської та міжнародної економічної діяльності підприємства. Аналітична частина має містити дані фінансової звітності підприємства за останні три роки, що дозволить об'єктивно розкрити тему комплексного консультативного проекту та зробити виважені, достовірні висновки.

Зміст аналітичної частини має поєднувати текстову, графічну та табличну форми подання, а також форми у вигляді моделей, схем, діаграм тощо. Аналітична частина обов'язково має містити висновки, які є основою для розроблення дослідницької частини. Обсяг аналітичної частини має становити 25 – 30 сторінок.

Дослідницька частина розробляється на основі проведеного в першій та другій частині роботи теоретико-аналітичного дослідження. У цій частині необхідно визначити основні фактори впливу на розвиток міжнародної економічної діяльності досліджуваного в проекті суб'єкта господарювання з використанням методів економіко-математичного моделювання, розробити рекомендації або визначити напрями вдосконалення наявної стратегії міжнародної економічної діяльності тощо. Обсяг дослідницької частини має становити 20 – 25 сторінок.

Висновки містять результати виконання комплексного консультативного проекту та пропозиції і рекомендації щодо їхнього практичного використання.

Список використаних джерел додається наприкінці комплексного консультативного проекту та має містити не менше 75 джерел наукової й методичної літератури з обов'язком посилання на них у тексті роботи. Він має бути складений у певному порядку (законодавчі та нормативні акти, статистичні довідники, загальна та спеціальна література за алфавітом). Відомості про джерела, які вміщені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням праць.

Відповідно до обраної теми студент здійснює пошук, систематизацію і ретроспективний аналіз джерел науково-методичної інформації, а саме : монографій, авторефератів дисертацій, підручників і посібників, публікацій у періодичних професійних виданнях, реферативних журналах, інформації з мережі "Інтернет". Особливу увагу слід приділити публікаціям провідних науковців кафедри та університету.

Для підбору джерел інформації доцільно використовувати:

наукові публікації, що індексуються в міжнародних наукометричних базах (Scopus, Web of Science (WOS), Copernicus та інші);

наукові публікації в електронних і друкованих фахових виданнях, таких як "Бізнес Інформ", "Економіка розвитку", "Управління розвитком", "Актуальні проблеми економіки" тощо;

статистичні довідники Державного комітету статистики України, Державної фіскальної служби України, Міністерства економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України, статистичні бази місцевих органів самоврядування, міжнародних статистичних баз UN, IMF, World Bank, WTO, OECD та інші;

електронні публікації.

Додатки. У додатки вміщують статистичні матеріали, розрахункові таблиці; узагальнювальні схеми чи діаграми.

У процесі виконання завдання необхідно дотримуватися нормативно встановлених правил оформлення тексту, таблиць, формул, розрахунків, схем, рисунків.

Мовностилістичні особливості оформлення тексту та вимоги до цитування в комплексному консультаційному проєкті

Текст у комплексному консультаційному проєкті має бути викладеним у науковому стилі.

Науковий стиль характеризують такі складники: змістовна логічність, цілісність, об'єктивність, лаконічність, ясність, зрозумілість, завершеність, доказовість суджень.

Науковий стиль також передбачає вживання в тексті наукової термінології. Текст викладається від третьої особи, наприклад: *вважаємо, на думку автора*.

Найважливішими засобами логічного зв'язку є спеціальні функціонально-синтаксичні конструкції, що вказують послідовність розвитку думки. Наприклад, для відображення причинно-наслідкових зв'язків слід використовувати такі вислови: *тому; відповідно до чого; внаслідок того, що; у зв'язку з тим, що; крім цього* та ін.

Для переходу до іншої думки доцільно використовувати вислови *перш ніж вказати на; слід розглянути* та ін.

Висновки, переважно, починають так: *таким чином; отже; проведене дослідження дозволило дійти таких висновків; раніше зазначене*

дозволяє констатувати, що...; дослідження засвідчило, що; узагальнюючи, слід визначити... та ін.

Характерними для наукового стилю є речення з чіткими синтаксичними зв'язками, наприклад: *відповідно до; згідно з; у результаті; зважаючи на...; порівняно з...* та ін.

Обов'язковою вимогою об'єктивності викладу матеріалу є джерело, на яке посилається студент. У цьому випадку слід вживати такі слова й словосполучення, як: *на думку...; за такими даними* та ін.

Науковий стиль передбачає також широке використання пасивних конструкцій, наприклад: *з'ясовано необхідні умови; розглянуто; проаналізовано, обґрунтовано* та ін. Типовими елементами мовностилістичного оформлення комплексного консультативного проекту також такі конструкції:

"Актуальність дослідження визначається..."

"Аналіз праць із питань... [1; 3; 7], засвідчив, що...".

"Мета дослідження полягає в...".

"Завдання дослідження зумовлені його метою і передбачають: охарактеризувати...;

визначити...;

виокремити...;

дослідити...;

з'ясувати...".

"Поставлена мета передбачає вирішення таких завдань...".

"У роботі застосовано такі методи...".

"Практичне значення дослідження полягає...".

"Отримані результати дослідження полягають у тому, що...".

"Дослідження... показало (продемонструвало, засвідчило), що...".

"Результати дослідження засвідчили, що ... ".

"На підставі аналізу досягнень...".

"Результати порівняльного аналізу засвідчили, що...".

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. До того ж необхідно дотримуватися загальних вимог до цитування й посилання:

1) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело. Текст цитати оформлюється лапками й наводиться в граматичній формі джерела цитування, зі збереженням особливостей авторського

написання, а посилання на джерело цитування в тексті роботи оформлюється таким чином: [3, с. 125], де 3 – номер джерела посилання, 125 – номер сторінки наведеної цитати. Номери сторінок, на які є посилання в комплексному консультаційному проєкті, наводяться й тоді, якщо використовують матеріали з джерел, які мають велику кількість сторінок;

2) цитування має бути повним, без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців під час цитування допускається й позначається трьома крапками;

3) посилання на джерела без цитування в тексті курсової роботи оформлюють згідно з їхнім переліком у квадратних дужках без зазначення сторінок, наприклад, коли є посилання на багато джерел – "...висвітлені в працях видатних вітчизняних учених .... [1 – 7]", або [2; 12], на одне джерело – [4];

4) посилання на ілюстрації, таблиці або формули, використані в дослідженні, вказують відповідно до їхнього порядкового номера. Наприклад: "рис. 1.1", "див. табл. 1.1" тощо.

У разі наявності у студента власних публікацій слід давати посилання на них в основному тексті.

Загальні вимоги до оформлення комплексного консультаційного проєкту

Комплексний консультаційний проєкт оформлюють згідно з ДСТУ 3008-95 "Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура та правила оформлення". Така робота оформлюється за допомогою комп'ютера – текст друкується з одного боку аркуша паперу стандартного формату А4 до тридцяти рядків на сторінці. Абзацний відступ має бути однаковим по всій роботі й дорівнювати 5 знакам (приблизно 1,25 см), вирівнювання основного тексту – по ширині.

Шрифт друку повинен бути чітким, рядок – чорного кольору середньої жирності. Під час комп'ютерного набору тексту слід використовувати гарнітуру шрифту Times New Roman, кг. 14. Міжрядковий інтервал – множник 1,5. Під час оформлення таблиць та рисунків допускається використання 12 розміру шрифту. Міжрядковий інтервал у таблиці може бути від 1,1 до 1,3.

Текст комплексного консультаційного проекту має бути надрукований з обов'язковим дотриманням таких відступів від краю аркуша: лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній та нижній – 20 мм.

У процесі виконання необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності і чіткості зображення по всій роботі. У роботі мають бути чіткі лінії, літери, цифри та інші знаки. Усі лінії, літери, цифри і знаки мають бути однаково чорними по всій роботі. Друкарські помилки та графічні неточності допускається виправляти за допомогою коректора і нанесенням на тому ж місці виправленого тексту.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, ілюстрацій, таблиць, формул подають арабськими цифрами.

Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті. Нумерувати сторінки починають зі вступу, враховуючи попередні сторінки: титульний аркуш, зміст.

Заголовки структурних частин роботи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", "ДОДАТКИ" друкують великими літерами симетрично до тексту.

Кожну структурну частину комплексного консультаційного проекту треба починати з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи варто розташовувати в центрі та писати великими літерами без крапки наприкінці.

Текст основної частини роботи можна поділяти на розділи та підрозділи. Найменування розділів і підрозділів основної частини роботи повинні мати пронумеровані заголовки. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком розділу та підрозділу й заголовком і текстом повинна дорівнювати 1 комп'ютерному інтервалу.

Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу має бути крапка, наприклад: "2.3." (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. Усі розділи роботи починаються з нової сторінки, новий підрозділ починається з тієї ж сторінки, на якій закінчився попередній, залишивши відступ у два рядки. Остання сторінка кожного розділу має бути заповнена текстом не менше ніж на 2/3 сторінки.

В усьому тексті роботи використовуються однакові типи лапок: "текст".

Перерахування можуть наводитися в тексті за необхідності. Перед перерахуванням ставиться двокрапка. Перед кожною позицією перерахування нічого не ставиться, перерахування здійснюється з абзацу з маленької літери.

Ілюстрації та таблиці необхідно подавати в комплексному консультативному проєкті безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом "Рис." і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 2.3 (третій рисунок другого розділу). Якщо в роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами (рис. 1).

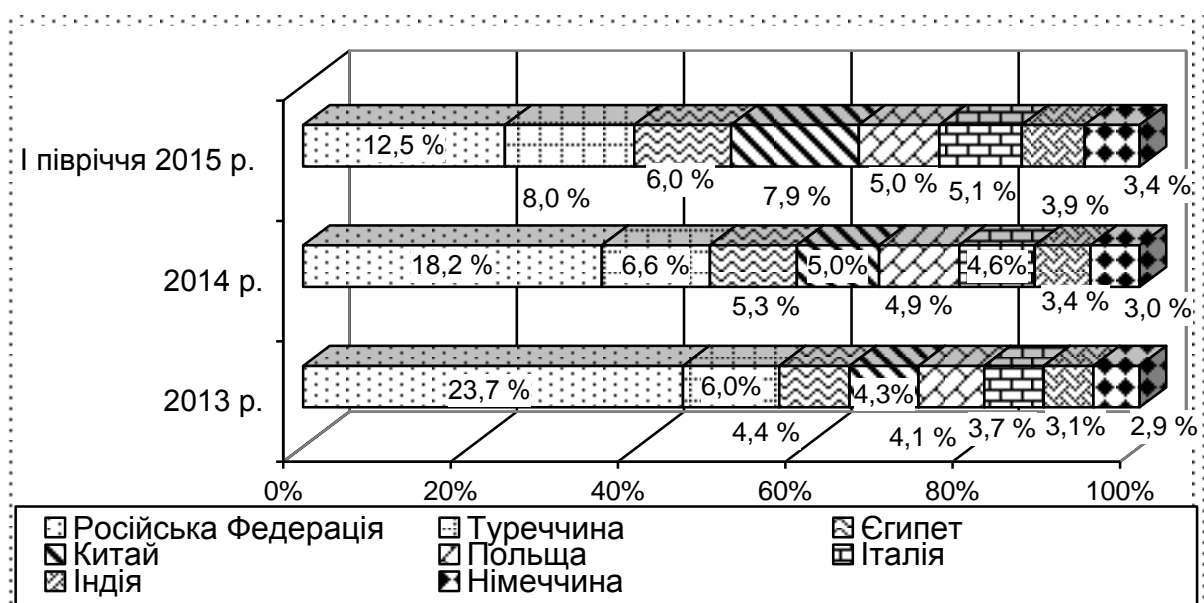

Рис. 2.3. Географічна структура експорту України у 2013 – 2015 рр.

Рис. 1. Приклад оформлення рисунків

Назву ілюстрації розташовують під ілюстрацією з абзацного відступу.

Ілюстрації та таблиці, які розміщені на окремих сторінках комплексного консультативного проєкту, вміщують до загальної нумерації сторінок.

Таблиці повинні мати назву, яку розміщують над таблицею симетрично до тексту. У правому верхньому куті над відповідним заголовком розміщують напис "Таблиця" із зазначенням її номера.

Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, наприклад: "Таблиця 1.1" (перша таблиця першого розділу). Заголовки граф мають починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких. Далі наведено приклад побудови таблиці (рис. 2).

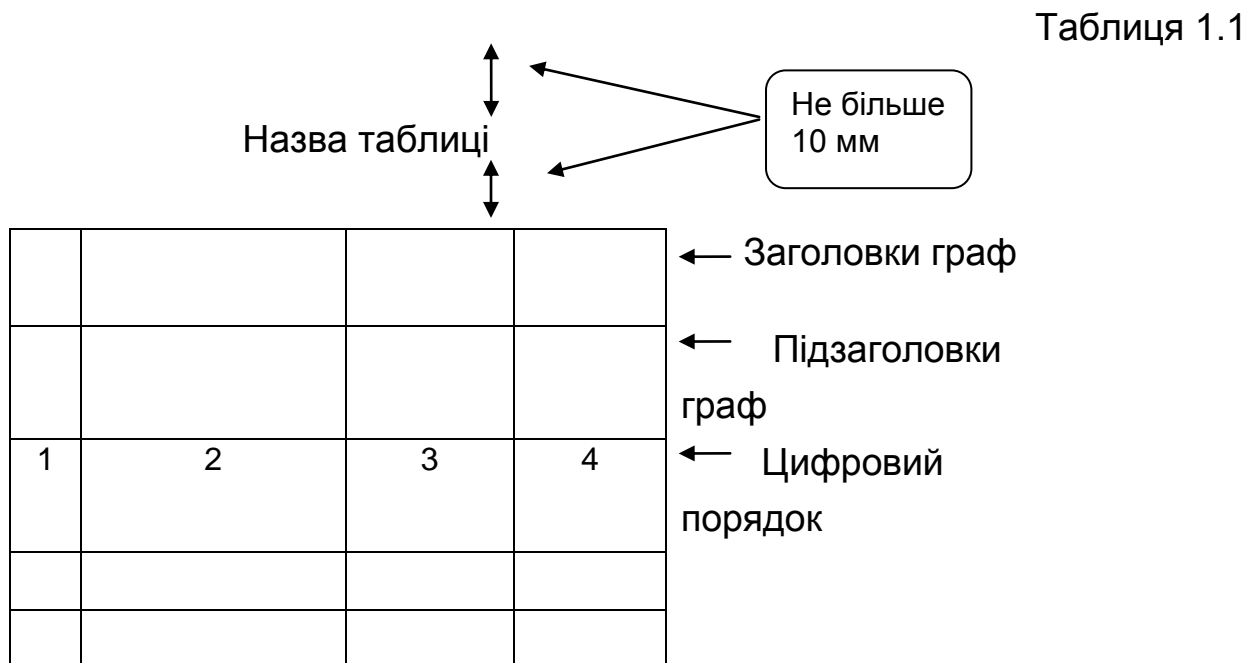

Рис. 2. Приклад оформлення таблиці

Під час перенесення частини таблиці на іншу сторінку пишуть слова "Продовження табл." і вказують номер таблиці.

Наприклад "Продовження табл. 1.1", нумерація стовпчиків таблиці в цьому випадку і буде шапкою таблиці (рис. 3).

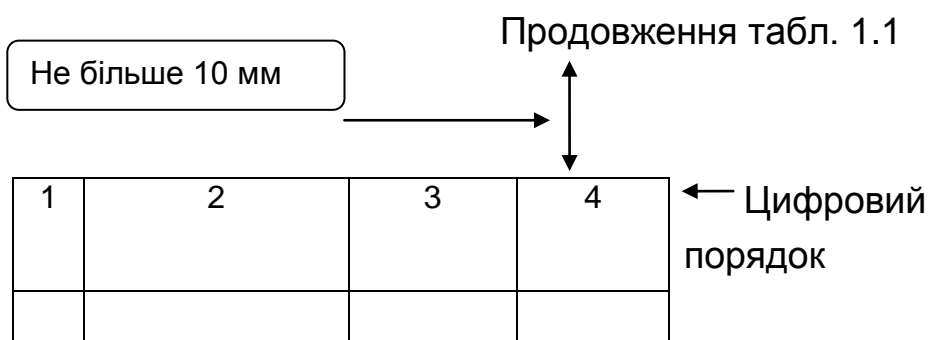

Рис. 3. Приклад оформлення перенесення таблиці

Відстань між попереднім та наступним текстом і таблицею має дорівнювати 1 рядку (не більше 10 мм).

Примітки до тексту і таблиць, в яких указують довідкові й пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова "Примітки" ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...

2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова "Примітка" ставлять крапку.

Формули у комплексному консультаційному проєкті обов'язково мають бути виконані у редакторі формул. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (1.1) (перша формула першого розділу). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі.

Значення кожного символу й числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова "де" без двокрапки. *Наприклад*: розрахунок змінної ціни здійснюється за формулою:

$$C_1 = C_0 \times (K + X \times \frac{P_1}{P_0} + Y \times \frac{Z_1}{Z_0} \dots), \quad (1.2)$$

де C_1 – ціна угоди;

C_0 – базисна ціна, яка встановлюється на момент укладання угоди;

K – коефіцієнт гальмування (приймається в межах від 0,1 до 0,2), який відображає перенесену частину вартості основних виробничих фондів, накладні витрати на вартість готової продукції;

X – частка матеріальних витрат;

Y – частка витрат на оплату праці;

P_1 – індекс цін на матеріали на період їхньої закупівлі;

P_0 – індекс цін на матеріали під час встановлення базисної ціни;

Z_1 – індекс заробітної плати в період перерахунку цін;

Z_0 – індекс заробітної плати під час встановлення базисної ціни.

Вище формули і нижче коментарів формули потрібно залишати один вільний рядок. Невеликі й нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують усередині рядків тексту.

Список використаних джерел рекомендується розміщувати в алфавітному порядку або в порядку згадування джерел у тексті за їхньою наскрізною нумерацією. Він складається згідно з вимогами ДСТУ 8302:2015 "Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання", який набув чинності 01.07.2016 р. Відповідно до стандарту у табл. 2 подано приклади оформлення бібліографічних описів.

Таблиця 2

Приклади оформлення бібліографічних описів для списку посилань

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Документ	
Один автор	Бестужева С. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / С. В. Бестужева. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2009. – 384 с.
Два автора	Котиш О. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: організація та управління / О. М. Котиш, І. В. Мілько. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 196 с.
Три автори	Козак Ю. Г. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Ю. Г. Козак, М. А. Заєць, Н. В. Притула. – Одеса : ТОВ "ПЛУТОН", 2016. – 352 с.
Чотири і більше авторів	Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Т. В. Шталь, В. О. Козуб, В. С. Артеменко та ін. – Харків : Вид-во "Форт", 2015. – 364 с.
Багатомне видання	Енциклопедія історії України : в 10 т. / редкол. : В. А. Смолій та ін. – Київ, 2003–2013. – Т. 1–10.
Окремий том багатомного видання	Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Т. 1 / К. Д. Ушинський. – Київ : Радянська школа, 1983. – 480 с.
Колективний автор	Менеджмент у XXI сторіччі: методологія і практика : колективна монографія. Полтавський національний технічний ун-т ім. Ю. Кондратюка. – Полтава : Сімон, 2015. – 347 с.
Редактор, упорядник	Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред. С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. – Одеса : ОНУ, 2015. – 306 с.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 2 листоп. 2017 року. – Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2017. – 246 с.
Збірник	Наука України у світовому інформаційному просторі : збірник. – Київ : Академперіодика. – 2018. – Вип. 15. – 104 с.

1	2
Переклад з іншої мови	Гарфорд, Т. Речі, що змінили світ. Історія економіки в 50 винаходах / Т. Гарфорд ; пер. з англ. – Київ, 2018. – 352 с.
Стандарти	ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 15 с. (Інформація та документація)
Архівні документи	Діяльність історичної секції при ВУАН та зв'язаних з нею історичних установ Академії в 1929–1930 рр. // Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Спр. – 1686. –30 арк.
Дисертації, автореферати дисертацій	Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04 / О. М. Вініченко. – Дніпро, 2017. – 424 с.
Препринти	Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / М. І. Панасюк, А. Д. Скорбун, Б. М. Сплошной. – Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1)
Частина документа	
Частина книги	Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія / В. М. Алексеев. – Чернівці, 2012. – С. 151–169.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Андросова Т. В. Оцінка інвестиційної привабливості країн світу в умовах глобалізації / Т. В. Андросова, Л. О. Чернишова, В. О. Козуб // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : зб. наук. праць / відпов. ред. О. І. Черевко. – Харків : ХДУХТ, 2017. – Вип. 2(26). – С. 205–216.
Законодавчі та нормативні документи	Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12 січня 2017 року № 40 // <i>Офіційний вісник України</i> . – 2017. – № 20. – С. 136–141.
Статті з періодичних видань	Громенкова С. В. Міжнародна трудова міграція як фактор впливу на конкурентоспроможність країн та їх економічне зростання / С. В. Громенкова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". – Херсон : ВД "Гільветика", 2018. – Випуск 29. – С. 37– 40.
Електронні ресурси	
Книги	Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. – Київ : Таксон, 2016. – 234 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf .
Статті з періодичних видань	Омельяненко В. А. Міжнародний трансфер технологій в контексті побудови високотехнологічної економіки [Електронний ресурс] / В. А. Омельяненко. – Режим доступу : http://fei.idgu.edu.ua .

1	2
Законодавчі документи	Про схвалення Експортної стратегії України ("дорожньої карти" стратегічного розвитку торгівлі) на 2017-2021 роки [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1017-р. – Режим доступу : https://www.kmu.gov.ua .
Сторінки вебсайтів	Чайка А. С. Інклюзивна освіта – шлях до повноцінної соціалізації учнів з особливими освітніми потребами / А. С. Чайка // <i>Всеосвіта</i> . – Режим доступу : https://vseosvita.ua/library/inkluzivna-osvita-slah-do-povnocinnoi-socializacii-ucniv-z-oop-1906 .

Додатки не входять у загальний обсяг комплексного консультаційного проекту. Доцільність наведення додатків, їх кількість, характер та обсяг визначаються автором роботи та керівником. У основній частині проекту повинне бути обов'язкове посилання на додатки. Додатки оформлюють як продовження роботи та розміщують у порядку появи посилань на них у тексті. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований у правому куті рядка над заголовком малими літерами з першої великої. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки за винятком літер Ґ, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, "Додаток А", "Додаток Б" тощо. Єдиний додаток позначається як "Додаток А". Не можна включати в додатки фінансову звітність підприємства з печатками та підписами посадових осіб.

Рецензування та захист комплексного консультаційного проекту

Комплексний консультаційний проект виконується самостійно, консультуючись із керівником відповідно до графіка навчального процесу.

Комплексний консультаційний проект має бути виконаний і поданий на кафедру згідно з терміном, зазначеним у навчальному плані. До перевірки на кафедру подається робота, яка виконана відповідно до запропонованих тем або ж на тему, яка попередньо узгоджена з керівником; відповідає структурі комплексного консультаційного проекту; містить статистичні дані щодо розвитку світової економіки та міжнародної економічної діяльності підприємства.

Виконання комплексного консультаційного проекту на якісному рівні є обов'язковою умовою отримання студентом позитивної підсумкової оцінки.

Якість виконання комплексного консультаційного проекту визначається наявністю таких елементів наукового дослідження:

системного аналізу проблемної ситуації та об'єкта дослідження;

теоретичного узагальнення наявних підходів до вирішення проблемної ситуації та використання передової сучасної методології і науково-методичного інструментарію;

наявність елементів творчості.

Системний аналіз об'єкта дослідження полягає в охопленні всього комплексу причинно-наслідкових зв'язків, що обумовлюють проблемну ситуацію, пов'язану з його поточним станом, та обґрунтуванні системних дій і рішень, спрямованих на виведення об'єкта дослідження на бажаний рівень його функціонування.

Застосування сучасної методології полягає у використанні адекватних об'єкту дослідження методів і підходів, які забезпечують ґрунтовний аналіз стану міжнародної економічної діяльності суб'єкта господарювання та дозволяють визначити напрями її подальшого розвитку.

У процесі виконання комплексного консультаційного проекту студент, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті теоретичні навички за фахом, має продемонструвати здатності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити й вирішувати актуальні науково-прикладні завдання.

Після перевірки комплексного консультаційного проекту керівником протягом тижня студент отримує роботу зі вказаними в ній зауваженнями, які наводяться на зворотному боці титульного аркуша, або ж з допуском до захисту, який відображено на титульному аркуші. Зауваження керівника повинні бути деталізовані та обґрунтовані.

Після доопрацювання студент повторно подає комплексний консультаційний проєкт керівнику для перевірки усунення вказаних зауважень.

Після рецензування комплексного консультаційного проекту керівником студент допускається до захисту.

Критерії оцінювання комплексного консультаційного проєкту

Захист комплексного консультаційного проєкту здійснюється публічно перед комісією у складі голови та членів комісії-викладачів кафедри.

Максимальна оцінка за захист комплексного консультаційного проєкту складає 100 балів, до того ж застосовується гнучкий підхід щодо оцінювання знань студента під час захисту залежно від рівня його теоретичної підготовки, доповіді та якості надання відповідей на запитання за темою комплексного консультаційного проєкту.

Оцінка 90 – 100 балів ставиться студенту за системний аналіз проблеми й об'єкта дослідження; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами діагностики міжнародної економічної діяльності суб'єкта господарювання; логічну та вичерпну відповідь на запитання керівника і членів комісії у процесі захисту.

Оцінка 82 – 89 балів ставиться за системний аналіз проблеми й об'єкта дослідження; володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами діагностики міжнародної економічної діяльності суб'єкта господарювання; незначні випадкові похибки у відповіді студента в процесі захисту, які суттєво не впливають на її повноту та змістовність.

Оцінка 74 – 81 бал ставиться за аналіз проблеми й об'єкта дослідження; володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами діагностики міжнародної економічної діяльності суб'єкта господарювання; відсутність обґрунтованих висновків; не достатньо обґрунтовані відповіді студента в процесі захисту.

Оцінка 63 – 73 бали ставиться за недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для написання проєкту; не чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами діагностики міжнародної економічної діяльності суб'єкта господарювання; відсутність обґрунтованих висновків; значні похибки у відповіді студента в процесі захисту, які суттєво впливають на її повноту та змістовність.

Оцінка 60 – 62 бали ставиться студенту за часткове опанування (до 50 %) програмного матеріалу та неправильне його використання для написання комплексного консультаційного проєкту; не володіння

понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами діагностики зовнішньоекономічної діяльності суб'єкта господарювання; відсутність обґрунтованих висновків.

Оцінка комплексного консультаційного проєкту визначається відповідно до тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3).

Таблиця 3

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Рекомендована література

1. Андросова Т. В. Оцінка інвестиційної привабливості країн світу в умовах глобалізації / Т. В. Андросова, Л. О. Чернишова, В. О. Козуб // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : зб. наук. праць / відпов. ред. О. І. Черевко. – Харків : ХДУХТ, 2017. – Вип. 2(26). – С. 205–216.

2. Бестужева С. В. Дослідження економічної сутності експорту / С. В. Бестужева // Ринкова трансформація економіки : зб. наук. праць – Харків : ХІБМ, 2009. – Вип. 11. – С. 104–108.

3. Бестужева С. В. Комплексний підхід до формування системи показників оцінки усталеного розвитку зовнішньоекономічної діяльності / С. В. Бестужева, К. Б. Коблякова, І. В. Мілько // Економічний простір : зб. наук. праць – № 21. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2009. – С. 5–8.

4. Бестужева С. В. Концептуальні підходи щодо визначення сутності експортного потенціалу / С. В. Бестужева // Економіка і суспільство. – 2017. – № 8. – С. 22–28.

5. Бестужева С. В. Методичні засади оцінки ефективності державного регулювання міжнародної економічної діяльності підприємств / С. В. Бестужева // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія "Економіка та менеджмент". – 2017. – № 23. – С. 32–36.

6. Бестужева С. В. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку / С. В. Бестужева, О. М. Котиш, І. В. Мілько // Coastal regions: problems and paradigms of socio-economic development. Section 2. Institutional support of regional development : колективна монографія. – Riga, Latvia, 2018. – С. 206–233.

7. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / С. В. Бестужева. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 266 с.

8. Бестужева С. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / С. В. Бестужева. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2009. – 384 с.

9. Боринець С. Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини : підручник / С. Я. Боринець. – 5-те вид., переробл. і допов. – Київ : Знання, 2008. – 582 с.

10. Газуда М. В. Теоретичні підходи до сутності транскордонного й прикордонного співробітництва / М. В. Газуда // Сталий розвиток економіки : наук.-вироб. журн. – 2012. – № 1. – С. 10–18.

11. Глобальна економіка : навч. посіб. / Т. В. Шталь, Ю. Б. Доброскок, О. О. Тищенко та ін. – Харків : Вид-во "Форт", 2016. – 358 с.

12. Громенкова С. В. Міжнародна конкурентоспроможність країн: сучасні тенденції та порівняльний аналіз / С. В. Громенкова // *Perspective directions of scientific researches : collection of scientific articles*. – Coventry, United Kingdom : Agenda Publishing House, 2016. – P. 79–83.

13. Громенкова С. В. Міжнародна трудова міграція як фактор впливу на конкурентоспроможність країн та їх економічне зростання / С. В. Громенкова // *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки"*. – Херсон : ВД "Гільветика", 2018. – Випуск 29. – С. 37–40.

14. Доброскок Ю. Б. Виробничі інноваційні технології та їх роль у сучасній міжнародній економіці // Ю. Б. Доброскок, Л. В. Михайлова // *Бізнес-інформ*. – 2017. – № 12. – С. 43–47.

15. Доброскок Ю. Б. Влияние глобализационных процессов на поиск потенциальных контрагентов на международном рынке / Ю. Б. Доброскок // *Региональная экономика и управление*. – 2014. – Вып. 3 (03). – С. 31–34.

16. Доброскок Ю. Б. Современное состояние международного рынка производных финансовых инструментов, его проблемы и перспективы развития / Ю. Б. Доброскок // *Экономическая стратегия и перспективы развития сферы торговли : сборник научных трудов ХДУХТ*. – Харьков : ХДУХТ, 2016. – С. 57–63.

17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: кредитно-модульний курс : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, К. І. Ржепішевського. – 3-тє вид., переробл. та доп. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 288 с.

18. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. / О. В. Шкурupій, В. В. Гончаренко та ін. ; за ред. О. В. Шкурupій. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.

19. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навчальний посібник / Л. О. Чернишова, В. О. Козуб, К. Ю. Величко та ін. – Харків : Вид-во "Форт", 2015. – 400 с.

20. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, К. І. Ржепішевського. – Київ : ЦУЛ, 2011. – 352 с.
21. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / [О. Є. Кузьмін, Л. І. Чернобай, А. О. Босак, М. В. Кізло] ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська Політехніка". – Львів : Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2010. – 403 с.
22. Кардозо Ф. Э. Зависимость и развитие Латинской Америки: опыт социологической интерпретации / Ф. Э. Кардозо, Э. Фалетто ; [пер. с исп.] – Москва : ЮНИТИ, 2002. – С. 83–95.
23. Козак Ю. Г. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Ю. Г. Козак, М. А. Заєць, Н. В. Притула. – Одеса : ТОВ "ПЛУТОН", 2016. – 352 с.
24. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – 7-ме вид. – Київ : Знання, 2008. – 406 с.
25. Козуб В. О. Формування інформаційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : зб. наук. пр. / відпов. ред. О. І. Черевко. – Харків : ХДУХТ, 2018. – Вип. 1(27). – С. 121–132.
26. Козуб В. О. Особливості еволюційного розвитку бізнес-моделей міжнародних компаній / В. О. Козуб, Л. О. Чернишова, І. М. Пліш // Проблеми економіки. – 2019. – № 1 – С. 12–19.
27. Котиш О. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: організація та управління / О. М. Котиш, І. В. Мілько. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 196 с.
28. Кулініч О. А. Економіка зарубіжних країн : навч.-метод. посіб. / О. А. Кулініч, В. О. Козуб. – Харків : Форт, 2013. – 157 с.
29. Кухарська Н. О. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / Н. О. Кухарська, С. К. Харічков. – Харків : Одісей, 2006. – 456 с.
30. Макогон Ю. В. Международные организации : учеб. пособ. / Ю. В. Макогон, С. В. Громенкова, А. Г. Музыченко. – Донецк : ДонНУ, 2009. – 289 с.
31. Матюшенко І. Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навч. посіб. / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Рєзніков. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 504 с.

32. Матюшенко І. Ю. Перспективи розвитку конвергентних технологій в країнах світу й Україні для вирішення глобальних проблем : монографія / І. Ю. Матюшенко. – Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2017. – 448 с.

33. Международная экономика : учебник / Ю. В. Макогон ; под ред. Ю. В. Макогона. – Донецк : ДонНУ, 2011. – 448 с.

34. Международная экономическая деятельность Украины : учебник / Ю. В. Макогон, С. В. Громенкова, В. А. Кравченко и др. ; под общ. науч. ред. Ю. В. Макогона. – Донецк : ДонНУ, 2009. – 570 с.

35. Мельник Т. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції : монографія / Т. Мельник. – Київ : КНТЕУ, 2007. – 451 с.

36. Милль Дж. С. Основы политической технополиии. В 3-х т. Т. 1 / Дж. С. Милль. – Москва : Прогресс, 1980. – 492 с.

37. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / К. Ю. Величко, В. О. Козуб, Л. О. Чернишова та ін. – Харків : Вид-во "Форт", 2017. – 222 с.

38. Міжнародна економіка. У 2-х частинах. Ч. I. Світова система господарювання : навч. посіб. / Т. В. Андросова, Л. О. Чернишова, В. О. Козуб та ін. – Харків : Вид-во "Форт", 2013. – 287 с.

39. Міжнародна економіка. У 2-х частинах. Ч. II. Форми міжнародного економічного співробітництва : навч. посіб. / Т. В. Андросова, Л. О. Чернишова, В. О. Козуб та ін. – Харків : Вид-во "Форт", 2013. – 287 с.

40. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Т. В. Шталь, В. О. Козуб, В. С. Артеменко та ін. – Харків : Вид-во "Форт", 2015. – 364 с.

41. Міжнародна економіка : конспект лекцій / Л. О. Чернишова, В. О. Козуб, Л. Л. Носач та ін. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Харків : Вид-во "Форт", 2015. – 348 с.

42. Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського. – Київ : ЦУЛ, 2011. – 347 с.

43. Мікула Н. А. Транскордонне співробітництво : навч. посіб. / Н. А. Мікула, В. В. Толкованов. – Київ : Крамар, 2011. – 301 с.

44. Моделювання міжнародних економічних відносин : навчально-методичний посібник / Т. В. Андросова, О. В. Кот, П. Л. Гринько та ін. – Харків : Вид-во "Форт", 2016. – 160 с.

45. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України : [підручник] / В. Є. Новицький. – Київ : КНЕУ, 2003. – 948 с.

46. Пейро М. Международные экономические, валютные и финансовые отношения / М. Пейро. – Москва : Прогресс, 1994. – 592 с.
47. Проблеми розвитку транскордонного співробітництва України в умовах розширеного ЄС : монографія / [за ред. Н. Мікули, В. Борщевського, Т. Васильціва]. – Львів : Ліга Прес, 2012. – 436 с.
48. Рикардо Д. Начала политической экономии и налогообложения / Д. Рикардо ; [пер. с англ.] – Москва : Наука, 1995. – 784 с.
49. Світова організація торгівлі: проблеми та перспективи вступу : [монографія] / за ред. А. В. Череп. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2012. – 331 с.
50. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А. Смит ; [пер. с англ.] – Москва : Наука, 1992. – 572 с.
51. Старостіна А. О. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / А. О. Старостіна, А. О. Длігач, Н. В. Богомаз. – Київ : Знання, 2009. – 454 с.
52. Тимошина Т. М. Экономическая история зарубежных стран : [учеб. пособ.] / Т. М. Тимошина ; [под ред. проф. М. Н. Чепурина]. – Москва : Юридический Дом "Юстицинформ", 2003. – 496 с.
53. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: Історія : підручник / А. С. Філіпенко. – Київ : Либідь, 2006. – 687 с.
54. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини : теорія: підручник для студ. екон. спец. вищ. навч. зал. / А. С. Філіпенко. – Київ : Либідь, 2008. – 408 с.
55. Чужиков В. І. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / В. І. Чужиков. – Київ : КНЕУ, 2012. – 308 с.
56. Шевчук В. О. Міжнародна економіка: Теорія і практика : підручник / В. О. Шевчук. – Київ : Знання, 2008. – 663 с.
57. Шишков Ю. Регионализация и глобализация мировой экономики: альтернатива или взаимодополнение? / Ю. Шишков // Мировая экономика и международные отношения. – 2010. – № 8. – С. 3–20.
58. Школа І. М. Міжнародні економічні відносини : підручник для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Школа, В. М. Козменко, О. В. Бабінська ; Чернів. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Чернівці : Книги-XXI, 2007. – 544 с.
59. Шталь Т. В. Глобальне лідерство у сучасній світовій економіці / Т. В. Шталь, В. О. Козуб, М. М. Колесник // Науковий вісник ВНЗ Укркоопспілки "Полтавський університет економіки і торгівлі" (Серія "Економічні науки"). – Полтава : ПУЕТ. – 2015. – № 1(69). – С. 167–172.

60. Шталь Т. В. Формування інвестиційної стратегії вітчизняним підприємством у міжнародному бізнесі / Т. В. Шталь, В. О. Козуб, Л. М. Бондаренко // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія "Економіка". Випуск 1(49). Т. 1. – Ужгород, 2017. – С. 213–217.

61. Bhagwati J. Termites in the Trading System : How Preferential Trade Agreements are Undermining Multilateral Free Trade / J. Bhagwati. – Oxford : University Press, 2008. – 144 p.

62. Carbaugh Robert J. International economics. – 10-th edition / Robert J. Carbaugh. – Ohio : South-Western Thomas Corporation, 2005. – 554 p.

63. Jones R. W. Factor Proportions and the Hecksher – Ohlin Theorem / R. W. Jones // Review of Economic Studies. – Amsterdam, 1956. – No. 24 – P. 1–10.

64. Keet P. South Africa and the Non Aligned Movement in an Area of Regionalization and Globalization / P. Keet, R. De Villiers – Huntington : Pretoria, 1999. – 47 p.

65. Lasku D.-N. International Marketing. Managing Worldwide Operations in a Changing International Environment / D.-N. Lasku. – Cincinnati : Atomic Dog Publishing (Thomson), 2003. – 315 p.

66. Posner M. International Trade and Technical Change / M. Posner // Oxford Economic Papers. – 1961. – Vol. 13 (October). – P. 323–341.

67. Proskurnina N. V. Strategic directions of development of foreign economic activity of Ukrainian enterprises in the world market / N. V. Proskurnina, V. A. Vovk, K. V. Tymoshenko // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – No. 23. – С. 15–21.

68. Proskurnina N. V. Ukraine on the way to sustainable development: the experience of European countries / N. V. Proskurnina // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 17. – С. 72–78.

69. Rybchynski M. M. Factor Endowments and Relative Commodity Prices / M. M. Rybchynski // Economica. – 1955. – No. 84 (November). – P. 336–341.

70. Scholte J. A. The Sources of Neoliberal Globalization / J. A. Scholte // Overarching Concerns Program Paper. United National Research Institute for Social Development. – 2005. – No. 8. – P. 38–40.

71. Toyne B. Global Marketing Management : Strategic Perspectives / B. Toyne, P. Walters. – Boston : Allyn and Bacon, 1997. – 215 p.

72. Vernon R. International Investment and International Trade in the Product Cycle / R. Vernon // The Quarterly Journal of Economics. – 1966. – May. – P. 190–207.

73. Єрохін С. Технологічні уклади, динаміка цивілізаційних структур та економічна перспектива України [Електронний ресурс] / С. Єрохін. – Режим доступу : <http://www.soskin.info/ea/2006/1-2/20060102.html>.

74. Міжнародні організації : навчальний посібник [Електронний ресурс] / уклад. : Т. В. Андросова, О. В. Кот, В. О. Козуб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Харків : ХДУХТ, 2018. – 235 с

75. Омельяненко В. А. Міжнародний трансфер технологій в контексті побудови високотехнологічної економіки [Електронний ресурс] / В. А. Омельяненко. – Режим доступу : <http://fei.idgu.edu.ua>.

76. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації. – Режим доступу : <http://unwto.org>.

77. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

78. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua>.

79. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. – Режим доступу : <http://imf.org>.

80. Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції. – Режим доступу : <http://iom.org>.

81. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу : <http://me.gov.ua>.

82. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <http://minfin.gov.ua>.

83. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу : <http://bank.gov.ua>.

84. Офіційний сайт світового банку. – Режим доступу : <http://worldbank.org>.

85. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. – Режим доступу : <http://wto.org>.

86. Офіційний сайт Статистичної служби Європейського Союзу. – Режим доступу : ec.europa.eu/eurostat.

87. Офіційний сайт ЮНКТАД. – Режим доступу : <http://unctad.org>.

88. Про схвалення Експортної стратегії України ("дорожньої карти" стратегічного розвитку торгівлі) на 2017–2021 роки [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1017-р. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua>.

89. Рамкова програма ЄС з досліджень та інновацій "Горизонт-2020" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.fp7-ncp.kiev.ua.

90. Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://me.kmu.gov.ua>.

91. Стратегія економічного розвитку України до 2020 року: стратегія національної модернізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://me.kmu.gov.ua>.

92. Стратегія інноваційного розвитку України на 2009–2018 роки та на період до 2039 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.in.gov.ua>.

93. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс] : Закон України № 1678-VII від 16.09.2014 р. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

Додатки

Додаток А

Приклад оформлення титульного аркуша

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ

Комплексний консультаційний проєкт

**на тему "Удосконалення системи управління персоналом
суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності"**

**Виконав: студент 4 курсу 6.051.130.18.1 групи,
спеціальності 051 "Економіка"**

освітньо-професійної програми

"Міжнародна економіка"

Жежерун Іван Дмитрович

Керівник: канд. екон. наук, доцент Козуб В. О.

Члени комісії:

докт. екон. наук, професор Шталь Т. В.,

докт. екон. наук, професор Піддубна Л. І.,

канд. екон. наук, доцент Бестужева С. В.,

канд. екон. наук, доцент Доброскок Ю. Б.

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Оцінка за національною шкалою: _____

Харків – 2021 рік

Зміст

Вступ.....	3
Методичні рекомендації до виконання комплексного консультаційного проєкту	4
Структура і зміст комплексного консультаційного проєкту	8
Мовностилістичні особливості оформлення тексту та вимоги до цитування в комплексному консультаційному проєкті	12
Загальні вимоги до оформлення комплексного консультаційного проєкту	14
Рецензування та захист комплексного консультаційного проєкту	21
Критерії оцінювання комплексного консультаційного проєкту.....	23
Рекомендована література.....	25
Додатки.....	33

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Комплексний консультаційний проєкт

**Методичні рекомендації до виконання
для студентів спеціальності 051 "Економіка"
освітньо-професійної програми
"Міжнародна економіка"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Бестужева** Світлана Василівна
Проскурніна Надія Вікторівна
Козуб Вікторія Олександрівна

Відповідальний за видання *Н. В. Проскурніна*

Редактор *В. О. Дмитрієва*

Коректор *В. Ю. Труш*

План 2021 р. Поз. № 186 ЕВ. Обсяг 35 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

---

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*